

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

(α.π. εις. ΕΔΕΥΑ: 2892/15-11-2022)

Ετέθη από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) το κάτωθι ερώτημα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Αναφορικά με την υπ'αριθμ. 11796/2022 απόφαση του πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης που δίκασε ως εφετείο και έκανε δεκτή την έφεση της Δ.Ε.Υ.Α. κατά της υπ'αριθμ.3/2019 απόφασης του Ειρηνοδικείου ... : α) Τυγχάνουν εφαρμογής στην εν λόγω υπόθεση οι διατάξεις του άρθρου 24 Ν.4354/2015 ως προς την υποχρέωση επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών των εν λόγω υπαλλήλων;

β) Εάν τελικώς τυγχάνουν εφαρμογής οι ανωτέρω διατάξεις, ποια δυνατότητα παρέχεται στο Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. για να καθορίσει τον τρόπο επιστροφής των χρημάτων που έλαβαν πρωτοδίκως οι υπάλληλοι και πρέπει να επιστρέψουν μετά την απόφαση του εφετείου;

γ) Τι ισχύει για υπάλληλο που έχει κάνει μετάταξη σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α. και οφείλει να επιστρέψει τα χρήματα. Ποιος πρέπει να είναι ο τρόπος επιστροφής χρημάτων σε αυτή την περίπτωση;»

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο - Ερμηνεία

Σύμφωνα με τον **ν. 4354/2015** «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων», Κεφ. Β', άρθρ 7-35, ρυθμίζονται κατά τρόπο αναγκαστικό και δεσμευτικό τα πάσης φύσεως ζητήματα μισθολογικών παροχών -μεταξύ άλλων- των εργαζομένων Δ.Ε.Υ.Α. Ειδικότερα, στο **άρθρο 24 «Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων»** ορίζεται ότι «1. Οφειλές υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, από αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές ή αποζημιώσεις εν γένει, δύναται να επιστρέφονται εφάπαξ χωρίς προσαυξήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο «123» του ν.4270/2014 (Α' 143). 2. Η επιστροφή του καθαρού ποσού συν την αναλογία του φόρου, που έλαβε ο υπάλληλος, δύναται να γίνεται και με παρακράτηση του ενός δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του ή της σύνταξης, εφόσον στο μεταξύ αυτός κατέστη συνταξιούχος. 3. Σε περίπτωση άρνησης επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παραγράφου 1, καταλογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού. 4. Τυχόν έφεση κατά των σχετικών πράξεων καταλογισμού ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4129/2013 (Α' 52). Στις περιπτώσεις υπαλλήλων, που δεν υπάγονται στις ανωτέρω διατάξεις, η έφεση ασκείται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.».

Σύμφωνα με την **υπ' α.π. 2/31029/ΔΕΠ/6-5-2016 διευκρινιστική Εγκύκλιο της ΑΑΔΕ** με θέμα «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015 (176 /Α') ορίζεται ότι «Με την παρ. 1. προβλέπεται ότι οφειλές υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, από αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές ή αποζημιώσεις εν γένει, δύναται να επιστρέφονται εφάπαξ χωρίς προσαυξήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 123 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Με την παρ. 2 προβλέπεται ότι ο υπάλληλος επιστρέφει το καθαρό ποσό που έλαβε συν την αναλογία του φόρου. Οι κρατήσεις που έχουν αποδοθεί στα οικεία ταμεία αναζητούνται σε κάθε περίπτωση από την Υπηρεσία. Η επιστροφή του ανωτέρω ποσού δύναται να γίνεται και με παρακράτηση του ενός δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του υπαλλήλου ή με παρακράτηση της σύνταξης (σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7β του άρθρου 3 του ν. 4151/2013), εφόσον στο μεταξύ αυτός κατέστη συνταξιούχος. Με την παρ. 3

ορίζεται ότι, σε περίπτωση άρνησης, εκ μέρους του υπαλλήλου, επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων, αυτά καταλογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού. Με την παρ. 4 προβλέπεται η διαδικασία έφεσης κατά των σχετικών πράξεων καταλογισμού, η οποία ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4129/2013 (Α' 52). Στις περιπτώσεις υπαλλήλων, που δεν υπάγονται στις ανωτέρω διατάξεις, η έφεση ασκείται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.».

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι ο νομοθέτης έχει καθορίσει περιοριστικώς τον τρόπο επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών ως εξής: α) εφάπαξ, ή β) με παρακράτηση του ενός δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του ή της σύνταξης, εφόσον στο μεταξύ αυτός κατέστη συνταξιούχος. Από τη γραμματική ερμηνεία της διατάξεως του άρθρ. 24 ν. 4354/2015 συνάγεται ότι η επιλογή ενός εκ των ανωτέρω τρόπων επιστροφής εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του Φορέα, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης, εν προκειμένω του Διοικητικού Συμβουλίου της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. Η επιλογή έτερου εκ των ως άνω διαζευκτικά προβλεπόμενων τρόπων επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων αποδοχών εργαζομένων Δ.Ε.Υ.Α. δεν ευρίσκει έρεισμα στο νόμο, επομένως δεν είναι νόμιμη η ρύθμιση του τρόπου επιστροφής κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην παρ. 2 άρθρ. 24 ν. 4354/2015.

Η μετάταξη ως τρόπος υπηρεσιακής μετακίνησης και κινητικότητας διακρίνεται από μονιμότητα, ήτοι ο υπάλληλος μετακινείται (μετατίθεται) *οριστικώς* – και όχι προσωρινώς- από τον φορέα στον οποίο υπηρετεί σε έτερο φορέα στον οποίο καταλαμβάνει νέα οργανική θέση (βλ. και Α. Ι. Τάχου- Ι.Λ. Συμεωνίδη, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, Τόμος Ι', σ. 871 επ.). Η ειδικότερη περίπτωση περί του τρόπου επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών εργαζομένου προς Δ.Ε.Υ.Α. από την οποία έχει ήδη μεταταχθεί ο εργαζόμενος σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α. αν και δεν ρυθμίζεται ευθέως στον ν. 4354/2015, πρέπει πάντως να διενεργείται αναλόγως.

II. Επί των ερωτημάτων

A- B) Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών των εργαζομένων της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. που προκύπτουν σύμφωνα με τα κριθέντα στην υπ' αριθμ.

11796/2022 απόφαση του πρωτοδικείου ... , θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα είτε α) στην παρ.1 του άρθρ. 24 ν. 4354/2015 με την οποία προβλέπεται ότι οφειλές υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, από αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές ή αποζημιώσεις εν γένει, δύναται να επιστρέφονται εφάπαξ χωρίς προσαυξήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 123 του ν. 4270/2014 (Α' 143) είτε β) στην παρ. 2 άρθρ. 24 ν. 4354/2015 με την οποία προβλέπεται η επιστροφή του καθαρού ποσού συν την αναλογία του φάρου, που έλαβε ο υπάλληλος, με παρακράτηση του ενός δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών αυτού. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. καθορίζει με απόφαση του τον τρόπο επιστροφής σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα.

Γ) Για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών εργαζομένου που ήδη έχει μεταταχθεί σε άλλη Δ.Ε.Υ.Α., κατά τη γνώμη μας, το Διοικητικό Συμβούλιο της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. πρέπει να ρυθμίσει τον τρόπο επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 24 ν. 4354/2015. Στην περίπτωση που το Δ.Σ. αποφασίσει την τμηματική επιστροφή του ποσού βάσει των οριζόμενων στην παρ. 2 άρθρ. 24 ν. 4354/2015, αυτό συνεπάγεται την υποχρέωση μηνιαίας καταβολής του εργαζομένου του 1/10 των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί πριν την μετάταξη του εργαζομένου. Εάν ο εργαζόμενος αρνηθεί την επιστροφή διενεργείται καταλογισμός σύμφωνα με τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού.

Αθήνα, 30-11-2022

Οι γνωμοδοτούντες δικηγόροι

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

Πάνος Ζυγούρης

